

TOLLFORGATÓ TEHETSÉGGUTATÓ VERSENY

SZÖVEGÉRTÉS

2. OSZTÁLY

Tanuló neve, osztálya: _____

_____

Iskola neve, címe: _____

_____

Levelezési cím: _____

_____

Felkészítő tanár neve: _____

_____

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2010. DECEMBER 07.

CÍM: FEKETE ISTVÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA
2213 MONORIERDŐ, SZABADSÁG U. 43.

A BORÍTÉKRA ÍRJÁTOK RÁ: „TOLLFORGATÓ”

Az őz

Testhossza 95-140centiméter, tömege Közép-Európában 15-30 kilogramm, de Szibériában elérheti az 50 kilógrammot is. Nagyon finom alkatú, kecses testével, hosszúlábával és hosszú karcsú nyakával az őz a szarvascsoport legkisebb európai képviselője.

Amikor az őz megkapja téli bundáját, színezete markánsan megváltozik, vörhenyesbarna nyári bundáját szürkésbarnára cseréli. Alkalmilag feketés példányok is előfordulhatnak, de fehérek (albínók) nagyon ritkák. A gidák gyermekruhája fehér és fekete foltokkal mintázott.

A fiatal bak homlokán egy kicsi kívülről alig látható dudor fejlődik, de ezt télen ledobja. Az első igazi agancs egy kb. 10cm hosszú nyárs, amelyet a következő télen „vet” le. Az újabb fejdísz tavasz végéig nő, szőrös bőrrel fedett, ezért sokkal vastagabbak, és erősebbnek néz ki, mint amilyen valóban. A növekedés befejeztével a vérerekkel átszótt hánccal összehúzódik és felszakadozik. A bak ezután kezdi letisztítani az agancsát a bokrok ágait csapdossa vele, fatörzsekhez dörzsöli vagy talajba döfköd. Nyugat- és Közép-Európában az agancs ritkán magasabb 30 centiméternél.

Legjobban lombos erdők szegélyeinél érzi magát, hiszen ez a terület takarást, védelmet nyújt, az őz ugyanis nem tud kitartóan futni, táplálékot kínál, mert az őznek nagyon változatos élelemre van szüksége, de gyorsan az erdőszél hűvös mélyére tud húzódnival, ha odakint már nagyon meleg van. Az őz egyáltalán nem erdei állat, ha ügyesen is bujkál a bokrok között, s ezek takarását időnként felkeresi.

Nappal hosszú, időnként lefelé megrövidített pihenőket tart. Fő táplálkozási időszaka ezért rendszerint az alkonyat és a hajnal. Az őznek már csak azért sem szabad egyszerre sokat ennie, mert fennáll a veszélye annak, hogy hirtelen menekülnie kell, s ehhez mozgékonyak, fürgének kell maradnia.

Télen annyit pihennek, amennyi csak lehetséges. Ez csökkenti az energiafelhasználást a táplálékban szegény időszakban. Télen jól elviselik egymást, sőt nem ritkán kisebb-nagyobb csordákat alkotnak. Az őzek szaglása jó, ami nem csak az ellenség és a veszély elkerülését segíti, de a fajtársak közti megértést is szolgálja. Minden gyanús zajra reagálnak, gyakran hallhatjuk érdes, mély ugató hangjukat, melyet a magyar vadásznyelv riasztásnak hív.

Kedveli a fiatal hajtásokat, rügyeket, a falevelet, a gombát, a füvet, a makkot, a bogyókat.

Az őzsuta gidáját a réten vagy a bokrok között szüli meg. A gidáknak gyakorlatilag semmilyen szaguk nincsen és pettyes védőruhájukban, a talajon vagy a levegőben mozgó ellenségeiket (pl. róka, sasok) is elkerülhetik. Körül-belül egy hét múlva már követik anyjukat, s olyan jól futnak, hogy a legtöbb veszély elől el tudnak menekülni. A suta a támadóval szemben elülső lábának kemény csapásaival védekezik.

Ha az erdőben sétálsz, és magányos őzgidát láatsz, ne simogasd meg, mert ha anyja megérzi rajta az ember szagát, akkor elhagyja.

1. feladat

Hol él az őz?

3	
---	--

2. feladat

Hogy hívják az őzcsalád tagjait?

3	
---	--

3. feladat

Mikor táplálkozik az őz? Húzd alá!

a) nappal

b) éjszaka

c) alkonyatkor

d) hajnalban

4	
---	--

4. feladat

Miért nem szabad az őzgidát megsimogatni?

- Mert betegséget terjeszt.
- Mert anyja nem fogja tovább gondozni
- Mert megharap
- Mert az őz bak meg fog támadni ezért.

4	
---	--

5. feladat

Hogyan változik meg az őzek viselkedése télen?

4	
---	--

6. feladat

Miért csapkodja agancsát bokorhoz, fához az őz?

2	
---	--

7. feladat

Húzd alá a szövegben!

- Milyen színű lehet az őz? (pirossal)
- Mit neveznek a vadászok riasztásnak? (kékkel)
- Hogyan védekezik őzmama a támadások ellen? (zöld)
- Mely érzékszerve segíti legjobban a veszély elkerülését? (barna)

4	
---	--

8. feladat

A szöveg 1-1 szava a megfejtés. Írd a vonalra!

fehér őz _____

szúrja _____

eltűrik _____

csapatokat _____

rúgásaival _____

5	
---	--

9. feladat

Készíts A/4-es (rajzlap nagyságú) tablót az őzről!

A tabló képet, rajzot, szöveget is tartalmazhat. Különösen értékelnénk, a humoros tablót! A legszebb munkákat a Tollforgató döntőjén kiállítjuk!

10	
----	--

Összesen:

39	
----	--